

సివిల్స్ / గ్రూప్ - 1, 2 - జేఎల్ / డీఎల్ గైడెన్స్

జనరల్ స్టడీస్ - పాలిటీ పాలిటీ మేడ్ ఈజి

రెండు వారాలూ నిబంధనలు, షెడ్యూల్స్, జీవితకావ్యాలు	V	కేంద్రప్రభుత్వం
అన్ని కొన్ని మెలకువలు అందించారు. అలాంటి మరకొన్ని అంశాలను పరిశీలిద్దాం.	VI	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
రాజ్యాంగంలో ఉన్న భాగాల్లోని అంశాలకు సంబంధించినవి.	VIII	కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు
భాగం అంశం	IX	పంచాయతీ నిర్మాణం
I కేంద్రం - రాష్ట్రాలు - భూభాగాలు	IXA	మున్సిపాలిటీల నిర్మాణం
II పౌరసత్వం	XI	కేంద్ర-రాష్ట్రాల మధ్య శాసన, పరిపాలనా సంబంధాలు
III ప్రాథమిక హక్కులు	XII	వ్యాపార, వాణిజ్య సంబంధాలు.
IV ఆర్థిక నియమాలు	XIII	ఆర్థిక సంబంధాలు

ఒక సంస్థ సమర్థంగా పనిచేయాలంటే మేనేజ్మెంట్ చైర్మన్లు ఎంతో అవసరం. బ్యాంకింగ్, పబ్లిసిటీలు, ఆదితర రంగాల్లో బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సులు ప్రాచీనమైనవి. వీటిని పాఠశాలలో ఉన్నప్పుడు అభ్యసించాము. ఇలాంటి పరిణామాలను దృష్టిలో పెట్టుకున్న ఐ.ఎస్.సి.లో ఒక పబ్లిక్ ఎంటర్ప్రైజిస్ (ఐపిఇ) విద్యార్థులకు ఉపాధిని అందించే ఎన్నో కొత్త కోర్సులను ఎన్టీఆర్ ప్రభుత్వం అందుబాటులోకి తీసుకువచ్చింది. హైదరాబాద్ లోని ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ క్యాంపస్ లో ఈ సంస్థ ఉంది. బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సులకు ఉన్న భవిష్యత్తు అలాగే వీటిని చేస్తున్న విద్యార్థులకు ఉన్న ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలపై ఐ.ఎస్.సి.లో డైరెక్టర్ డాక్టర్ మిశ్రా చెప్పిన వివరాలు...

- ప్రస్తుతం నెలకొన్న ఆర్థిక మంద్యంలో బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల పరిస్థితి ఎలా ఉంది..?
- బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల అవసరం అన్ని పరిస్థితుల్లో ఉంటుంది. ఏ పరిస్థితి అయినా, ఎలాంటి సంస్థ అయినా సమర్థంగా పనిచేయాలంటే అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సైబిల్స్ నైపుణ్యం కలిగిన వ్యక్తులు అవసరం అనివచ్చదు. అలాగే బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ రంగంలో ఎన్నో కొత్త కోర్సులు అందుబాటులోకి వస్తున్నాయి.
- బిజినెస్ మేనేజ్మెంట్ లో పాటు ఎలాంటి కోర్సులు మీ సంస్థలో అందుబాటులో ఉన్నాయి? అడ్మినిస్ట్రేటివ్ పబ్లిసిటీ, ప్రాజెక్టు పనిజీ? ప్రస్తుతం ఐపిఇలో మేనేజ్మెంట్ లో ఏజి డిప్లొమా, పిజి డిప్లొమా ఇన్ మేనేజ్మెంట్ రిటయిల్ మార్కెటింగ్, పిజి డిప్లొమా ఇన్ బ్యాంకింగ్ ఇన్సూరెన్స్ అండ్ ఫైనాన్షియల్ సర్వీసెస్, పిజి డిప్లొమా ఇన్ ఇంటర్నేషనల్ బిజినెస్ కోర్సులను అందిస్తున్నారు. వీటిలో చేరేందుకు గాను క్యాట్ లేదా మ్యాట్ పరీక్షలో ర్యాంక్ సాధించి ఉండాలి. ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూల ద్వారా అడ్మిషన్లు కల్పిస్తారు. ఒక్కో కోర్సులో 60 స్థానాలు ఉన్నాయి. అడ్మిషన్ పాండిన విద్యార్థులకు డియర్టీలో పాటు ప్రాజెక్టు ఉంటాయి. వివిధ పరిశ్రమలు, ఇతర సంస్థల్లో ప్రాజెక్టు ఇతర కోర్సుల్లో భాగం.
- కార్పొరేట్ రంగంలో ఎక్కువగా అనుబంధం కలిగి ఉన్న మేనేజ్మెంట్ కోర్సులు గ్రామీణ మార్కెటింగ్ లో ఎలా పోషించవచ్చు...?
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా నేపథ్యంలో నేడు గ్రామీణ మార్కెటింగ్ ప్రాముఖ్యం ఏర్పడింది. ప్రాజెక్టులో భాగంగా విద్యార్థులను గ్రామీణ ప్రాంతాలకు తీసుకు వెళ్లి వారికి అవగాహన కలిగిస్తున్నారు. తద్వారా ఏ ప్రాథమిక వివరాలు ఎలా విశ్రమించాలి. ఏ వస్తువు ఎలాంటి వ్యక్తులకు అవసరమనే విషయాలను విద్యార్థులు నేర్చుకుంటున్నారు. గ్రామీణ రంగంపై మొగ్గు

చూపే యువతకు ఆ శిక్షణ ఎంతగానో ఉపయోగపడుతోంది.

- కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన రిటైల్ మార్కెటింగ్ పనిరంగం...?
- ప్రస్తుతం మా సంస్థ ద్వారా రిటైల్ మార్కెటింగ్ ప్రవేశపెట్టిన కోర్సుకు మంచి స్పందన లభిస్తోంది. ముఖ్యంగా ఈ-మార్కెటింగ్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ కోర్సును రూపొందించారు. రిటైల్ మార్కెటింగ్ చేసే సమయంలో ఉపాధి అవకాశాలు కూడా అందిస్తారు.
- ఈ మధ్య ఎక్కువగా మాడుకలోకి వచ్చిన పదం 'సామాజిక బాధ్యత'. ఈ విషయంలో మీరు తీసుకుంటున్న చర్యలు...?

మేనేజ్మెంట్ కోర్సుల్లో మార్కెట్ ట్రెండ్ ముఖ్యం

- ప్రొఫెసర్ ఆర్కె మిశ్రా, ఐపిఇ డైరెక్టర్

- సామాజిక బాధ్యత అనగానే చదువుతోపాటు ఇతరులకు ఏదో ఒక రకమైన సేవ చేయాలనే దృక్పథాన్ని విద్యార్థుల్లో పెంపొందించడం. అందుకోసం ఇక్కడ ప్రతి ఏటా రక్షణా శిబిరాలు, ఇతర సేవ కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేసి విద్యార్థులను అందులో భాగస్వాములను చేస్తున్నారు. ఎంటర్ప్రెనెయర్షిప్ పై అవగాహన కలిగిస్తున్నారు. ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన గో గ్రీన్ యూనిట్ లో విద్యార్థులను భాగస్వాములు చేసి పరిసరాలను పరిరక్షణగా ఉంచడంతోపాటు పచ్చదనాన్ని పెంపొందిస్తున్నారు. కొన్ని గ్రామాలను దత్తతగా తీసుకుని అక్కడి పేద ప్రజలకు చదువు నేర్పించారు. ఇలాంటివాటిలో సమాజానికి మన వంతు సాయం అందించాలనే దృక్పథం విద్యార్థుల్లో కలుగుతుంది భావిస్తున్నారు.
- నిలబడే ఎలా రూపొందిస్తారు...? మాధులు ఏ విధంగా ఉంటాయి...?
- ఆర్ ఇండియా కోర్సులో ఫర్ టెక్నికల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ అనుమతితో మా కోర్సు లన్నింటినీ నిర్వహిస్తున్నాం. అయితే సీలబస్ రూపకల్పనలో మాత్రం

సంస్థే తుది నిర్ణయం. ఏటా సీలబస్ లో మార్పులు జరుగుతుంటాయి. అయితే మార్కెట్ ట్రెండ్ కు అనుగుణంగానే ఇవి ఉంటాయి.

- కోర్సు పూర్తి చేసిన వారికి ఎలాంటి ఉపాధి అవకాశాలు ఉన్నాయి? ఇప్పటి వరకు ఎవ్వరి సంస్థల్లో విద్యార్థులు ఉద్యోగాలు పొందారు...?
- కోర్సులు పూర్తి చేసిన వారికి పరిశ్రమలు, కార్పొరేట్ రంగంలో మంచి అవకాశాలు లభిస్తున్నాయి. కొందరు సొంతంగా పరిశ్రమలు స్థాపించి మరికొందరు మండ్రీ ఉపాధిని కల్పిస్తున్నారు. నిరంతరం పబ్లిక్ సెక్టరును సమీక్షించడానికి తోడు పరిశ్రమల్లో ఉద్యోగం కలిగి మెరుగుపరచేందుకు

మేనేజ్మెంట్ సంస్థల వివరాలు..

- కుమార్, అసంతృప్తుర

- నేను బిఠూరు పైబియర్ చదువుతున్నాను. తరచూ మేనేజ్మెంట్ చదవ వాలకుంటున్నాను. మన దగ్గర ఉన్న మంచి మేనేజ్మెంట్ సంస్థలు గురించి తెలపండి?
- కుమార్, అసంతృప్తుర
- మన పట్టణంలోనే లేదా మన రాష్ట్రంలోనే చదువుతూ ఆ సీలబస్ అనుబంధం పెట్టుకోవాలి. మంచి కావాలంటే ఎక్కడినా వెళ్ళాలి. ఉద్యోగం కూడా మన ఊరిలోనే రావాలనే రుచు ఉంది. అలాగే చదువుకూడా మన దగ్గర ఉండాలనే కుదరదు. అలా అని మన దగ్గర మంచి బిజినెస్ స్కూల్స్ లేవు అని చెప్పడం లేదు. ఇవన్నీ లాంటి ప్రతిభిక్షణపై సంస్థలు మన దగ్గర కూడా ఉన్నాయి. దేశంలోనే ఉన్న ఐ.ఎస్.సి. ల్యూట్ అఫ్ మేనేజ్మెంట్ లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ కోసం కామన్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (క్యాట్) నిర్వహిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో మేనేజ్మెంట్ సంస్థల్లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ కావాలంటే ఐసీఐ (ఇంటిగ్రేటెడ్ కామన్ ఎంట్రీస్ డిగ్రీ) రాయాలి. వీటిలో అధికం అధికంగా కాలేజీల్లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఉంటుంది.

వివరాలు ఇవ్వండి

మోడల్ కావాలంటే ఏ లక్షణాలు ఉండాలి?

○ నేను మోడలింగ్ కు తెరంగి ఎంచుకోవాలనుకుంటున్నాను. నా ఎత్తు 5.7. మోడల్ కావాలంటే ఏ లక్షణాలు ఉండాలి?

-హర్షిత, హైదరాబాద్

○ మోడలింగ్ లోకి వెళ్ళాలంటే ఎత్తు 5.10 ఉండే మంచిది. ఫ్యాషన్ మోడలింగ్ ముఖ్యంగా మూడు రకాలు. ఒకటి టైలర్, అడర్బయ్ టైలర్, కేటలాగ్ కోసం స్టైల్ మోడలింగ్, రెండు టెలివిజన్, ఇతర పెద్ద కమర్షియల్ కోసం ఆడియో విజువల్ మోడలింగ్, మూడు ఫ్యాషన్ షోల కోసం రామ్ మోడలింగ్. శారీరక ప్రమాణాల్లో కొన్ని లోపాలు ఉన్నప్పటికీ గడ మాట్లాడగలిగితే మొదటి రెండు రంగాలు ట్రై చేసుకోవచ్చు. మోడలింగ్ కు తెరంగి ఎంచుకుంటే మాత్రం ఆహారం, ఇతర విషయాల్లో క్రమం తప్పకుండా ప్రమాణాలు పాటించాలి. చక్కటి శరీరాకృతి, ముఖపరస్పర్లు ఒక్కోటి ఒక్కోటి సాధ్యం కావు. వీటితోపాటు ఫ్యాషన్ నిలో వస్తున్న టెక్స్టైల్ ట్రెండ్స్ ను గమనించండి.

○ మీ ప్రయత్నాలలో భాగంగా ఫుల్ టైమ్, క్రాజ్ అఫ్ కలర్ ఫోటోలు, మీ శరీర కొలతల వివరాలను మోడలింగ్ ఏజెన్సీలకు పంపండి. అందుకోసం ప్రొఫెషనల్ ఫోటోగ్రాఫర్ల దగ్గర ఫోటోలు తీయించుకోండి. అలాగే ఫ్యాషన్ మేగజైన్స్, అడర్బయ్ టైమ్స్ లో నేరుగా లేదా ఇ-మెయిల్ లేదా ఫోన్ ద్వారా పరిచయాల పెంచుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. పేరున్న మోడలింగ్ ట్రైనింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ లో చేరితే పని మరికొంచెం సులువు అవుతుంది.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగానికి అర్హులైనా?

○ దూరవిద్య ద్వారా మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ లో డిగ్రీ చేయాలనుకుంటున్నాను. ఈ కోర్సు చేసేసమయ ప్రభుత్వ ఉద్యోగానికి అర్హులైనా?

-కె.కె.కె. కుమార్, రాజమండ్రి

○ ఇందిరాగాంధీ నేషనల్ ఓపెన్ యూనివర్సిటీ మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ లో నాలుగు సంవత్సరాల బిటెక్ కోర్సును అందిస్తోంది. డిప్లొమా ఇన్ ఇంజనీరింగ్ లేదా అడ్వాన్స్డ్ డిప్లొమా లేదా డిప్లొమా ఇన్ కంప్యూటర్ ఇంటిగ్రేటెడ్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్ చేసినవారు ఈ కోర్సులో చేరడానికి అర్హులు. బిటెక్ మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్న విద్యార్థులు కూడా ఇందులో చేరవచ్చు. మెకానికల్ డిగ్రీ లేదా డిప్లొమా అవసరం ఉన్న కేంద్ర, రాష్ట్రస్థాయి సంస్థల్లో పనిచేయవచ్చు. ఈ కోర్సుకు సంబంధించిన వివరాల కోసం www.ignou.ac.in వెబ్సైట్ చూడవచ్చు. గుంటూరులోని నాగార్జున యూనివర్సిటీ (www.nagarjunanagar.ac.in), తిరుపతిలోని డాక్టర్ యూనివర్సిటీ (www.tiet.ac.in) లు కూడా ఈ రకమైన కోర్సులు అందిస్తున్నాయి. డిప్లొ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు కూడా ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలకు అర్హులు.

ఎస్సి-ఎస్టి, బీసీ అభ్యర్థులకు గ్రూప్ 1 ఉపచిత శిక్షణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ గ్రూప్ 1 ప్రీలిమినరీ పరీక్షకు హాజరయ్యే ఎస్సి, ఎస్టి, బీసీ అభ్యర్థులకు మెన్ మెంట్లను తరగతుల శాఖ ఉపచిత శిక్షణ ఇస్తుంది. రాష్ట్రంలోని ఎనిమిది ప్రాంతాల్లో శిక్షణ ఇచ్చేందుకు సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ఒక్కో సెంటర్లో అరవై స్థానాలు. మూడు సంవత్సరాలు అంటే 2005 నుంచి 2009 వరకు డిగ్రీ ఉత్తీర్ణులు అర్హులు. అలాగే గ్రూప్ 1 ప్రీలిమినరీకి మొదటిసారి హాజరవుతూ ఉండాలి. టెస్ట్ నుంచి పాడిన మార్కులు, అలాగే స్టడీ సెంటర్లో నిర్వహించే పరీక్షల్లో పాడిన మార్కులు ఆధారంగా మెరిట్ లిస్టు రూపొందిస్తారు. అభ్యర్థుల వార్షిక ఆదాయం రూ.లక్ష కంటే తక్కువ ఉండాలి. అసక్తి ఉన్న అభ్యర్థులు తమ దరఖాస్తులను నవంబర్ 15 లోగా పంపుకోవాలి.

స్టడీ సెంటర్లు - ఫోన్ నంబర్లు

1. హైదరాబాద్ (040-24651178)
2. మహబూబ్ నగర్ (08542-245790)
3. వరంగల్ (0870-2571192)
4. అనంతపురం (08554-275575)
5. గుంటూరు (0863-2358071)
6. విశాఖపట్టణం (0891-2564346)
7. కర్నూలు (08518-236076)
8. రాజమండ్రి (0883-2421129)

మరిన్ని వివరాలకు అక్టోబర్ 22 నాటి ప్రముఖ దినపత్రికలు చూడవచ్చు.

గ్రూప్-1 స్ట్రీనింగ్ టెస్ట్

డాక్టర్ బి.సాయిలు

ప్రభుత్వ ఆదాయ, వ్యయాలకు సంబంధించి అనుసరిస్తున్న విధానాన్ని విత్త విధానం అంటారు. 1991 నుంచి విత్త విధానంపై భారతప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న నూతన వైఖరిని విత్తవిధాన సంస్కరణలు లేదా విత్తరంగ సంస్కరణలు అంటున్నారు.

ప్రభుత్వం తన వ్యయాన్ని సాధ్యమైనంత నియంత్రణలో ఉంచుతూ ప్రభుత్వ ఆదాయం అనుబంధం మరంత పటిష్ఠం చేసుకోవడం, విత్తం చేసుకోవడం ఈ నూతన విత్త విధానంలో భాగం.

అభివృద్ధియేతర ఖర్చును తగ్గించడం, పాలనా నిబ్బంది దిని తగ్గించడం (ఓన్ సైజింగ్/లైట్ సైజింగ్ గవర్న మెంట్) మొదలైన చర్యల ద్వారా ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని నియంత్రించే ఉంచాలనేది ప్రభుత్వ విధానం. ప్రభుత్వ వ్యయం సంస్కరణల కోసం నియమించిన గీతాక్షిప్త కమిషన్ పాలనా నిబ్బందిని భారీగా తగ్గించాలని సిఫార్సు చేసింది. ఈ సిఫార్సులను ఆమోదించిన ప్రభుత్వం ప్రతి

సంవత్సరం 5 శాతం తొప్పున నిబ్బందిని తగ్గించాలని 2001లో నిర్ణయించింది. 2011 నాటికి మొత్తం 50 శాతం నిబ్బందిని తగ్గించడం ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

ప్రభుత్వరంగ సంస్థల పట్ల ప్రభుత్వం తన విధానం మార్పుకోసం వ్యయాన్ని నియంత్రించుతుంది. అలాగే ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ జరపడం ద్వారా నిధులను కూడా సమకాలాత్మకం చేస్తుంది.

సర్వీసెలను తగ్గించడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను విద్యుత్ సంస్కరణలు జరపాలని కోరింది. 1998 సంవత్సరం

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ విత్తరంగ సంస్కరణలు

రంగో విద్యుత్ నియంత్రణ కమిషన్ చట్టం చేసి ఈ చట్టం పరిధిలో విద్యుత్ నియంత్రణ కమిషనరుని వేచారు. భారత విద్యుత్ చట్టం 1910, విద్యుత్ సరఫరా చట్టం 1948, విద్యుత్ నియంత్రణ కమిషన్ చట్టం 1999 ల స్థానంలో విద్యుత్ చట్టం 2003ను వేచారు. ఈ చట్టం విద్యుత్ రంగ సంస్కరణలకు అవసరమైన విధి విధానాలు అందించింది. దీని పరిధిలోనే రాష్ట్రాలలో విద్యుత్ సంస్కరణలను అమలుపరిచారు.

రాష్ట్రాల విద్యుత్ బోర్డులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను నివారించి రాష్ట్రాల ఆర్థిక స్థితిని మెరుగుపరచడం విద్యుత్ సంస్కరణల లక్ష్యం. ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని నియంత్రించే క్రమంలో భాగంగానే 1997లో సర్వీసెలపై చర్య వ్రతం ప్రకటించారు. 1997లోనే ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను లక్షిత ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థగా మార్చారు (పేదలందరికి

గైడెన్స్ అండ్ కాన్సల్టింగ్ లో..

నేషనల్ ఎడ్యుకేషనల్ రిసెర్చ్ అండ్ ట్రైనింగ్ (ఎన్సీఇఆర్టీ) కెనడాలోని కామన్వెల్త్ ఆఫ్ లెర్నింగ్ లో కలిసి గైడెన్స్ అండ్ కాన్సల్టింగ్ ఇంటర్నేషనల్ డిప్లొమా కోర్సును నిర్వహిస్తోంది. టీచర్లు, టీచర్ ఎడ్యుకేటర్లు, శిక్షణ పొందిన గైడెన్స్ సిబ్బంది తదితరులు ఈ కోర్సులో చేరవచ్చు. ప్రస్తుతం న్యూఢిల్లీ, అక్షరీ, బోపాల, భువనేశ్వర్, మైసూర్ డిప్లొమాలో స్టడీ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేశారు. ఒక్కో సెంటర్లో 50 స్థానాలు ఉన్నాయి. పూర్తి చేసిన దరఖాస్తులను నవంబర్ 20 లోగా పంపుకోవాలి. మరిన్ని వివరాలకు వెబ్ సైట్ చూసుకోవచ్చు. వెబ్సైట్: www.ncert.nic.in

బ్యాంకు రేటులు: భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంకు ఇతర బ్యాంకులకు ఇచ్చే రుణాలపై విధించే వడ్డీరేటు. ద్రవ్యరంగ సంస్కరణల్లో భాగంగా బ్యాంకురేటులను క్రమంగా 8 శాతం నుంచి 6 శాతానికి తగ్గించారు. సగటు నిల్వ నిష్పత్తి: వాణిజ్య బ్యాంకులకు తమ డిపాజిట్లను సుదూరం వరకు నిల్వ ఉంచుకోవాలని నిష్పత్తిని చట్టబద్ధ ద్రవ్య రుణాలపై అంటారు. 1991లో 38.5 శాతంగా ఉండగా 1997 నాటికి 25 శాతానికి తగ్గించారు. 25 శాతం కంటే ఎక్కువగా నిల్వ నిష్పత్తి: పట్టణం ఆస్తిలో మూలధన నిష్పత్తి: 1992లో కోసం 8 శాతం స్వల్పమైన ఆస్తులకు మూలధన నిష్పత్తి ఉండాలని నిర్ణయించారు. తరవాత దీనిని 9 శాతానికి పెంచారు.

ప్రత్యక్ష పన్ను: పన్ను భారాన్ని బదిలీ చేయడానికి వీలులేని పన్ను ఉపాధానం ఆదాయం పన్ను, కార్పొరేట్ పన్ను, వృత్తి పన్ను, సంపదపన్ను, వ్యయపన్ను మొదలైనవి. పరోక్ష పన్ను: పన్ను భారాన్ని బదిలీ చేసే అవకాశం గల పన్ను. ఉదాహరణకు మార్కెట్ సుంకం, కస్టమ్స్ (దిగుమతి, ఎగుమతి) సుంకం, అమ్మకం పన్ను, వ్యాజ్య, సర్వీసు పన్ను మొదలైనవి.

ఆదాయ వసూలను పెంచుకోవడంలో భాగంగా 1991లో డాక్టర్ రాజా చెల్లయ్య ఆదర్శంలో పన్నుల సంస్కరణల కమిటీని నియమించారు. 1992లో ఈ కమిటీ నివేదికను అందజేసింది. ఈ కమిటీ సిఫార్సులకు అనుగుణంగా తీసుకున్న అనేక చర్యలలో భాగంగా 1994-95 నుంచి సర్వీసులపై పన్ను విధించడం ఆరంభించారు. 1992లో చరోక్ పన్నులపై ఎం.ఎల్.ఆర్ కమిటీని నియమించారు. 2002లో ప్రత్యక్ష పన్నులపై విజయం తెచ్చే కమిటీని వేచారు. పన్నుల మినహాయింపు పొందే వ్యక్తి ఆదాయ వ్యాజ్య

లోటు భావనలు

బడ్జెట్ లోటు: మొత్తం వ్యయం నుంచి మొత్తం వసూళ్లను తీసివేయగా వచ్చేది.

విత్త లోటు: మొత్తం వ్యయం నుంచి రుణాలకు వసూళ్లను తీసివేయగా వచ్చేది.

ప్రాథమిక లోటు: విత్త లోటు నుంచి వడ్డీ చెల్లింపులను తీసివేయగా వచ్చేది.

విత్త సంస్కరణల్లో భాగంగానే బడ్జెట్ లోటు స్థానంలో విత్తలోటును చూపుతున్నారు. బడ్జెట్ లోటుకు మార్కెట్ రుణాలును, చిన్న పొదుపు మొత్తాలను, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ వసూళ్లను కలపగా విత్తలోటు వస్తుంది.